

KONFERENCIJOS

TARPTAUTINĖS GYDYTOJŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS EUROPOS ASOCIACIJOS VALDYBOS POSĖDIS VILNIUJE

2003 m. gegužės 29–birželio 1 d. Vilniuje įvyko Tarptautinės gydytojų katalikų federacijos (FIAMC) Europos asociacijos (FEAMC) valdybos posėdis, kuriame dalyvavo atstovai iš dvylikos Europos šalių: Čekijos, Italijos, Kroatijos, Lenkijos, Lietuvos, Olandijos, Portugalijos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovakijos, Šveicarijos ir Vokietijos. Tai pirmas šios organizacijos posėdis Lietuvoje nuo jos įsikūrimo 1884 m. Paryžiuje. Svečiai buvo apgyvendinti Senamiestyje – naujai suremontuotuose ir atidarytuose Vilniaus arkivyskupijos svečių namuose.

FEAMC valdybos pageidavimu susipažinti su Lietuva buvo surengta ekskursija po Vilnių ir Trakus. Gegužės 29 d. posėdžio dalyviai lankėsi Arkikatedroje, kur dr. N.Kitkauskas supažindino su Katedros istorija, architektūra, radiniais. Svečiams parodyta, kaip atstatomi Valdovų rūmai, pademonstruotos čia aptiktos senienos.

Gegužės 30 d. lankėmės Vilniaus Šv. Onos, Bernardinų, Šv. Jonų, Šv. Petro ir Povilo bažnyčiose, universitete, prie televizijos bokšto esančiame memoriale. Kadangi aš pats buvau tų Sausio 13-osios įvykių liudytojas, galėjau tikroviškai papasakoti apie sovietinės armijos kareivių elgesį su iš visos Lietuvos suvažiaavusiais žmonėmis, kurių ginklas siekiant Nepriklausomybės tebuvo dainos ir malda. Pasakojau apie žuvusius ir sužeistuosius, kuriuos teko gydyti ligoninėje. Vėliau lankėmės Trakuose, susipažinome su pilimi, muziejais.

Gegužės 31 d. vyko FEAMC valdybos posėdis. Čia papasakojau apie Lietuvių katalikų mokslo akademijos Medicinos skyriaus ir Pasaulinės gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacijos veiklą. Pasveikinęs visų šių organizacijų vadovybių vardu, pabrėžiau, jog visi posėdyje sprendžiami klausimai (mano atstovaujamųjų organizacijų veikla, 2004 m. įvyksiančiojo FEAMC kongreso ir kiti organizaciniai klausimai) yra svarbūs mums, vilniečiams, taip pat ir visos Lietuvos gydytojams katalikams. Nurodžiau, kad per visą 50-ties sovietinės okupaci-

jos metų buvo žalojama visų mūsų gyventojų sąmonė ateistine ir materialistine pasaulėžiūra, niekinamos žmogaus teisės. Dėl to smuko žmonių moralė, padaugėjo nusikaltimų, korupcijos, nesąžiningumo faktų. Dabar nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje šalia tautinio ir politinio atgimimo būtinas ir dvasinis atgimimas. Kalbėdamas apie federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociaciją, nurodžiau, kad ji įsteigta 1996 m., o 1997 m. buvo atnaujinta Hipokrato priesaika, kurią pasirašė 42 habilituoti medicinos mokslų daktarai, profesoriai.

Šią priesaiką jau priėmė ne tik jauni gydytojai, bet ir tie, kurie sovietinės okupacijos metais išvis nebuvo prisiekę ir jau turi nemažą praktinio darbo patyrimą – iš viso apie 2000 gydytojų. Prie Katalikų Bažnyčios įsikūrusiuose šeimos centruose yra įgyvendinamos programos jaunuomenėi: „Gyvenimo kryžkelėje“, „Vilties angelas“, „Paauglių žvaigždė“ ir kt. Veikia Rachelės klubai. Visi centrai aktyviai bendradarbiauja su federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacija. Leidžiama daug leidinių, kurių minėtinas žurnalas „Už gyvybę“ (4 numeriai per metus), „Sveikatos apsaugos darbuotojų chartija“ (1997) ir kt.

LKMA Medicinos skyrius glaudžiai bendradarbiauja su federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacija: kartu rengiamos konferencijos ir seminarai, pažymimos pasaulinės ligonių ir gyvybės dienos. Siekiama, kad Seimas priimtų tik tokius įstatymus, kurie gerbia žmogaus gyvybę ir orumą. Yra priimti donorų organų ir audinių transplantacijos įstatymai, kuriuos remia ne tik mūsų organizacijos, bet ir Katalikų Bažnyčia, ragindama piliečius tapti donorais po mirties. Tačiau yra ir blogos kokybės įstatymų, reguliuojančių klausimus, susijusius su žmogaus gyvybe ir orumu. Antai Seimas, kur daugumą sudaro socialdemokratų ir liberalų, rengiasi priimti reprodukcinės sveikatos ir lytinio švietimo įstatymus. Tada jaunuoliai (daugiausia moksleiviai) galėtų gauti „draugišką pagalbą“ – tabletes, sukeliančias abortus, taip pat prezervatyvus. Šie įstatymai legalizuotą fertilizaciją *in vitro* (nors ji ir šiuo metu atliekama nelegaliai). Šiuo klausimu ne kartą esame kreipęsi į prezidentą, Seimą, ministrą pirmininką, organizavę diskusijas laikraščiuose, žurnaluose, televizijoje. Į šią veiklą įsitraukė ir Katalikų Bažnyčia, visuomenė: per savaitę buvo surinkta 80 000 gyventojų, prieštaraujančių šio įstatymo priėmimui, parašų. Kol kas įstatymo priėmimas sustabdytas, tačiau suinteresuoti verslininkai nerimsta ir, matyt, rudenį „patobulintas“ įstatymas vėl bus svarstomas Seime.

Kartkartėmis spaudoje, televizijoje vis gvildenama eutanazijos problema. Nuo sovietinės okupacijos – 1955 metų – tebegalioja aborto įstatymas (pagal moters apsisprendimą).

Mūsų iniciatyva Rusų kapinėse yra pastatytas paminklas negimusiems kūdikiams, o Antakalnyje, prie moterų klinikos – paminklas Motinai.

Savo pranešime aptariau priežastis, kurios trikdo mūsų organizacijų veiklą, – tai lėšų ir inventoriaus stoka. Mano pranešimą papildė federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacijos pirmininkė doc. A.Šulauškienė.

Toliau vyko atsakymai į klausimus ir diskusijos. Paskui posėdžio pirmininkas FEAMC valdybos prezidentas prof. J.Marekas (Čekija) pateikė Bulgarijos gydytojų katalikų asociacijos prašymą priimti ją į FEAMC. Nutarta priimti. Prof. J.Marekas pranešė, jog 2003 m. gruodžio 6 d. Barselonoje vyks konferencija „Krikščionys Europos Konvencijoje“. Pakviesta joje dalyvauti ne tik politikos lyderiai, bet ir visų lygių krikščioniškųjų organizacijų atstovai, universitetų ekspertai, teisininkai, Europos Sąjungos tarybų, komitetų, konvento nariai, Bažnyčios judėjimai ir organizatoriai.

FEAMC sekretorius prof. A.Anzani pareiškė apgailestavimą, kad praėjusiame posėdyje iš 22 valstybių narių nedalyvavo 10-ties valstybių atstovai. Jau daugelį metų posėdžiuose nedalyvauja Albanijos, Austrijos, Danijos, Airijos atstovai. Siūlė sužinoti jų nedalyvavimo priežastis. Sekretorius paragino visus atstovus pateikti savo organizacijų veiklos ataskaitas.

FEAMC išdininkas prof. Bregeonas pateikė pajamų bei išlaidų ataskaitas ir paragino visus atstovus pateikti nario mokesčio ataskaitas.

FEAMC viceprezidentas H.Stevensas pateikė svarstyti 2004 m. Bratislavoje įvyksiančio kongreso programą. Nutarta laikinai kongresą pavadinti „Nauji medicinos ir sveikatos apsaugos iššūkiai dabartinėje Europoje“, paliekant teisę iki kito posėdžio kongreso temą patikslinti. Kongresas Bratislavoje neturėtų būti pasaulinio kongreso Seule europinis variantas, jis turėtų spręsti Europos problemas. Numatoma, kad veiks šešios sekcijos: 1. Žmogaus genetikos iššūkiai. 2. Žmogaus reprodukcija, 3. Vaiko teisės ir pediatrinė medicina, 4. Medicinos sveikatos apsaugos pasiūla, poreikis ir teisė, 5. Psichiatrija, 6. Paliatyvinė ir terminalinė medicinos pagalba.

Kiekvienoje sekcijoje numatomi trys keturi pranešėjai, kuriems skiriama po 20 min., dviem papildomiems pranešimams po 10 min. ir klausimams bei diskusijoms – iki 10 min. Kiekvienai šaliai galėtų atstovauti vienas pranešėjas.

Pranešimams pasiūlyta tokia tematika: 1) žmogaus klonavimas, 2) kamieninių ląstelių tyrimas, 3) kontracepcija, 4) pagalbinių reprodukcija, 5) natūralus šeimos planavimas, 6) senelių, invalidų prieglaudos, 7) medicininės etikos mokymas, 8) postmodernizmo iššūkiai, 9) postmodernizmas ir bioetika, 10) medicinos etika moderniaame pasaulyje, 11) ekumenizmas ir šiuolaikinė bioetika, 12) medicina Europoje ir gydy-

tojas katalikas, 13) kūno teologija, 14) šeimos medicina, 15) klinikinės psichologijos krikščioniška perspektyva, 16) medicininės etikos institutai – bioetinis švietimas ir tyrimas.

Pranešimų tekstus pasiūlyta siųsti mokslo komitetui iki 2004 m. balandžio 1 d. Pranešimas turi būti įvertintas bent vienos sekcijos vadovo ar nario atsiliepimu.

Po diskusijų buvo priimta kongreso programa ir numatytos jame vartotinos kalbos: anglų, vokiečių, slovakų (čekų), rusų, italų ir prancūzų. Kongresas vyks 2004 m. liepos 1–4 d. Bratislavoje.

Nutarta, kad kitas valdybos posėdis įvyks Šveicarijoje.

FEAMC prezidentas ir kiti dalyviai padėkojo LKMA Medicinos skyriui už malonų priėmimą, gerų sąlygų poilsiui ir darbui sudarymą, pasidžiaugė ir sklandžiai organizuota kultūrine programa.

Posėdį baigė (kaip ir pradėjo) valdybos kapelionas kun. V.Pozaikas (Kroatija) specialiai savo sukurta malda.

Šv. Mišias Aušros Vartų koplyčioje aukojo vysk. J.Tunaitis, jam asistavo kun. V.Pozaikas. Šv. Mišios aukotos lotynų kalba, skaitiniai – lenkų, anglų kalbomis, psalmė giedama prancūziškai, homiliją pasakė FEAMC valdybos kapelionas V.Pozaikas.

Po šv. Mišių vysk. J.Tunaičiui pristaciau kiekvienos valstybės atstovus. Jiems buvo įteikta atmintinės apie Aušros Vartų koplyčią.

Habil. dr. Leonas Laimutis Mačiūnas

PAGERBTI NAUJIEJI LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS AKADEMIKAI

1922 m. rudenį Kaune buvo įsteigta Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA), kurios tikslas buvo jungti visų sričių mokslininkus katalikus bendram darbui, siekiant mokslo ir krikščioniškosios minties vienybės. 2002 m. LKMA minėjo įkūrimo 80-metį. Jos veiklos istorija 1940 m. buvo nutraukta sovietų okupacijos ir tik 1956 m. Akademija buvo atkurta Romoje. Čia jos Centro valdyba veikė iki 1992 m., kol sugrįžo į Lietuvą (tėvynėje LKMA buvo atkurta 1990 m.). Per visus tris laikotarpius Akademija atliko daug darbų populiarindama lietuvių mokslininkų laimėjimus, skatindama jaunus žmones mokslinei veiklai, organizuodama suvažiavimus, simpoziumus, konferencijas, seminarus, leisdama mokslines studijas. Išeivijoje LKMA narių veikla svarbi skleidžiant žinias apie so-

viėtų okupuotą Lietuvą, jos garbingą praeitį ir pastangas tapti laisva. Nemažas Katalikų akademijos narių įnašas siekiant Lietuvos nepriklausomybės.

Už ypatingus nuopelnus mokslo srityje LKMA nariams suteikiami akademiko vardai. 2003 m. birželio 18 d. LKMA akademikais paskelbti trys naujai išrinkti mokslininkai: Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, habil. dr. prof. Vanda Žekonienė ir Kupiškio krašto Garbės pilietis habil. dr. prof. Vytautas Merkys¹.

2003 m. rugsėjo 22 d. LKMA nariai su naujaisiais mokslininkais pirmąsyk susirinko naujose Akademijos patalpose – Pilies gatvėje Nr. 8.

1990 m. Lietuvoje atkurtoji Lietuvių katalikų mokslo akademija ilgą laiką neturėjo pastovios darbo vietos: valdyba kurį laiką rinkdavosi privačiame bute, vėliau Šv. Kazimiero bažnyčios salėje ir tik 1992 m. pradžioje bent iš dalies buvo išspręstas patalpų klausimas: kovo 7 d. jungtinis seminaras vyko naujose patalpose Jakšto gatvėje Nr. 9 (Akademija gavo 10 kambarių ir 60 vietų salės patalpas buvusioje Vytauto Didžiojo gimnazijoje). Tada čia iš Romos atvykęs ilgametis LKMA pirmininkas prof. kun. Antanas Liuima, SJ, paskelbė rinkimų rezultatus ir LKMA Centro valdybos perkėlimą iš Romos į Lietuvą. Gautose patalpose nebuvo galimybių kaupti biblioteką – reikėjo kapitalinio remonto, be to, po kurio laiko pastatas buvo grąžintas savininkams. 2003 m. vėlyvą pavasarį Akademija persikėlė į naujas patalpas – Pilies gatvėje, kurias 2003 m. rugsėjo 22 d. pašventino LKMA pirmininkas vysk. akad. Jonas Boruta, SJ. Šiose vyskupijos kurijai priklausančiose patalpose kitados gyveno palaimintasis Jurgis Matulaitis, o vėliau – arkivyskupas Mečislovas Reinys; čia 1947 m. birželio 12 d. arkivyskupas saugumiečių buvo suimtas ir jau nebesugrįžo...

Vyskupas J. Boruta, pašventinęs patalpas, apžvelgė LKMA istoriją ir ją susiejo su naujomis patalpomis: Akademijos kūrimo idėją dar 1908 m. spaudoje pirmąsyk iškėlė būsimois vyskupas, tada dar kunigas prof. Pranciškus Būčys, MIC. Šiose patalpose gyvenęs arkivysk. Jurgis Matulaitis, MIC, buvo artimas vysk. Pranciškaus Petro Būčio bendražygis. Išėivijoje Akademijos atkūrimo mintį 1952 m. pirmasis iškėlė diplomatas dr. Stasys Antanas Bačkis, o jo sūnus – kardinolas Audrys Juozas Bačkis dabar Akademijai paskyrė šias patalpas. Vyskupas kalbėjo, kad LKMA, visuomeniniais pagrindais suburdama mokslininkus moksliniam darbui, turi padėti ieškoti būdų, kaip spręsti įvairias problemas, nes tam įpareigoja nelengva pačios Akademijos praeitis.

¹ A. Vasiliauskiene, Nauji Lietuvių katalikų mokslo akademijos akademikai, *Mokslo Lietuva*, 2003, rugpjūčio 11–24, Nr. 15, p. 13; A. Vasiliauskiene, Nauji LKMA akademikai, *Draugas*, 2003, liepos 12, Nr. 134 (28) p. 4.

Tą dieną buvo ne tik pašventintos LKMA patalpos, bet ir įteikti pažymėjimai naujesiems LKMA akademikams. Šiuo metu LKMA jungia per 700 narių, gyvenančių Lietuvoje ir už jos ribų. Už ypatingus nuopelnus mokslo srityje LKMA nariams, kaip jau minėta, suteikiami akademiko vardai. Per visą LKMA istorijos laikotarpį akademikais buvo išrinkti 46 asmenys: 1922–1940 m. Akademijai veikiant Lietuvoje – 10 asmenų, išėmimoje – 23 ir LKMA atkūrus Lietuvoje – 13 (gyvų šiuo metu yra 18²).

LKMA akademikų rinkimo komisijos pirmininkas akademikas Antanas Tyla supažindino su naujųjų akademikų biografijomis, moksline veikla ir perskaitė ši rinkimų posėdžio protokolą.

KARDINOLAS AUDRYS JUOZAS BAČKIS

Kard. A.J.Bačkis gimė 1937 02 01 Kaune, Lietuvos Respublikos diplomato šeimoje. 1938 m. tėvas buvo paskirtas darbui Lietuvos pasiuntinybėje ir šeima išvyko į Paryžių. A.J.Bačkis baigė prancūzų katalikiškąją gimnaziją, Paryžiaus universitete studijavo matematiką, bet apsisprendė tapti kunigu: 1955 m. įstojo į Paryžiaus kunigų seminariją, kur studijavo filosofiją. 1957 n. tęsė teologijos studijas Romoje Popiežiškajame Grigaliaus universitete. 1961 m. išventintas kunigu. Dirbo sielovados darbą JAV. Grįžęs į Romą studijavo Popiežiškojoje diplomatinėje akademijoje bažnytinę teisę, kartu Laterano universitete – diplomatiją ir teisę. Čia 1964 m. įgijo kanonų teisės daktaro laipsnį, apgynęs disertaciją „Lotynų apeigų Katalikų Bažnyčios pagrindinių teisių pažeidimai Rusų imperijoje nuo XVIII a. iki 1847 m. konkordato“

1964 m., baigęs studijas, pradėjo diplomatinę tarnybą Filipinuose, vėliau dirbo Kosta Rikoje, Turkijoje, Nigerijoje, nuo 1973 m. paskirtas Vatikano valstybės sekretariate Bažnyčios Viešųjų užsienio reikalų taryboje, 1979 m. tapo Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos vicesekretoriumi ir buvo pakeltas tikroju Apaštalo Sosto prelatu. 1988 m. popiežius Jonas Paulius II konsekrovo vyskupu. Tais pačiais metais A.J.Bačkis pakeltas arkivyskupu ir paskirtas nuncijumi Olandijoje. 1991 m. gruodžio 24 d. popiežiui Jonui Pauliui II įkūrus Lietuvos teritorijoje Vilniaus bažnytinę provinciją, paskirtas Vilniaus arkivyskupu metropolitu. Nuo 2001 m. vasario 21 d. A.J.Bačkis – Šventosios Romos Bažnyčios kardinolas, Vatikano katalikiškojo auklėjimo, t.y. seminarijų ir studijų institutų kongregacijos narys.

Kard. A.J.Bačchio iniciatyva atkurta Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarija ir jo dėka ji, kaip teologijos studijų institutas, filijuota su Popiežiškuoju Laterano

² Audrys Juozas Bačkis, Jonas Boruta, Kęstutis Girnius, Bronius Grigelionis, Sofija Kanopkaitė, Antanas Klimas, Vytautas Landsbergis, Vytautas Merkys, Vacys Milius, Antanas Paškus, Vytautas Pavilanius, Justinas Pikūnas, Antanas Tyla, Giedrius Uždavinys, Angelė Vyšniauskaitė, Romualdas Zalubas, Zigmas Zinkevičius, Vanda Žekonienė.

universitetu; Vilniaus pedagoginiame universitete įkurta Tikybos katedra, Vilniaus universitete – Religijos studijų ir tyrimų centras; jo rėmimu įsteigta neigaliams vaikams ugdyti katalikiška auklėjimo mokykla „Versmė“, įkurta „Tikėjimo šviesos“ bendruomenė psichiškai neigaliams vaikams, steigiami globos namai, jaunimo centrai, „Caritas“, įvairios labdaros institucijos, rūpinamasi pastoracijos bei liturgijos atnaujinimu, katalikiška spauda, radijo ir televizijos laidomis ir kt.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis, ypač dirbdamas Romoje, aktyviai rėmė LKMA veiklą dalyvaudamas jos suvažiavimuose ir renginiuose, pristatydamas Akademiją Šventajam Tėvui ir Vatikano institucijoms.

Neabejotini kard. A.J.Bačchio nuopelnai Lietuvos Katalikų Bažnyčiai, didžiulis indėlis keliant lietuvių tautos krikščioniškąją kultūrą, religinio gyvenimo sąmoningumą bei intelektualinį lygį – kas pagal LKMA Įstatus yra pagrindinis jos tikslas – leidžia siūlyti kardinolą Audrį Juozą Bačkį kandidatu į LKMA akademikus.

PROFESORIUS VYTAUTAS MERKYS

Profesorius Vytautas Merkys gimė 1929 m. gegužės 5 d. Čivų k., Skapiškio vls., Rokiškio aps., ūkininkų šeimoje. 1946 m. baigė Kupiškio gimnaziją, iki 1951 m. studijavo Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakultete istoriją. Baigęs universitetą gavo paskyrimą į Lietuvos istorijos institutą, bet nebuvo priimtas dėl netinkamų pažiūrų. Per visą sovietmetį nepriklausė nei komjaunimui, nei komunistų partijai.

Stalinui mirus (1953 m.), pradėjo dirbti Istorijos institute ir dirbo iki 2000 m. pabaigos. 1988–1992 m. buvo jo direktorius. 1957 m. jam suteiktas istorijos mokslų kandidato, o 1969 m. – daktaro laipsnis. Nuo 1991 m. – profesorius, nuo 1990 m. – Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys, nuo 2001 m. – LKMA narys.

Rašydamas disertacijas, prof. V.Merkys galėjo naudotis Rusijos vyriausybės ir vietinės administracijos archyvais, todėl tylomis pradėjo kaupti medžiagą apie lietuvių spaudos draudimą, knygnešius, apie S.Daukantą ir vysk. M.Valančių, Katalikų Bažnyčios persekiojimą. Balansuodamas ant leistinum ribos 1972 m. išleido Simono Daukanto biografiją (2 leid. – 1991 m.), dalyvavo rengiant spaudai be jokių praleidimų S.Daukanto raštų 3 tomus (1976 ir 1984 m.), M.Valančiaus „Žemaičių vyskupystę“ (1972 m.). Savo darbus apie spaudos draudimą ir knygnešius paskelbė „aktualiais“ pavadinimais: „Nelegalioji lietuvių spauda kapitalizmo laikotarpiu (ligi 1904 m.)“ (1978) ir „Lietuvos valstiečiai ir spauda XIX a. pabaigoje–XX a. pradžioje“ (1982). 1994 m. šias abi knygas, šiek tiek paredagavęs, paskelbė vienu leidiniu „Knygnešių laikai“. Tais pačiais metais išėjo V.Merkio informacinio pobūdžio darbas „Draudžiamosios lietuviškos spaudos kelias 1864–1904 m.“ Norėdamas bent kiek atsisteisti savo profesoriams Ignui

Jonynui ir Konstantinui Jablonskiui, 1979–1996 m. parengė po du jų raštų tomus ir atskirą K.Jablonskio biografiją (1991). Profesorius tvirtina, kad, peržiūrdamas nemažą savo knygų ir straipsnių sąrašą, randa ir tokių darbų, kurie dėl anuometinės ideologinės savisauogos dabar yra beveik visiškai ir mažareikšmiai.

Viena naujausių prof. V.Merkio studijų yra „Motiejus Valančius. Tarp katalikiškojo universalizmo ir tautiškumo“ (1999). Be to, 2001 m. atskira knyga jis paskelbė vorsk. M.Valančiaus ganytojiškus laiškus. Šiuo metu profesorius rašo darbą apie tautinius santykius Vilniaus vyskupijoje 1795–1918 m., norėdamas bent iš dalies netradiciškai nušviesti šiuos santykius, kurių subjektai – lietuviai, lenkai, baltarusiai–tuteišiai“, rusų administracija, Katalikų ir Stačiatikių Bažnyčios. Šia tema jau yra paskelbta straipsnių ir publikacijų, tarp jų ir „LKMA Metraštyje“. Rengdamas šį darbą, profesorius panaudoja tą archyvinę medžiagą, kurią sovietmečiu surinko Rusijos archyvuose Sankt Peterburge ir Maskvoje (dabar ji būtų sunkiai pasiekiamą).

Manome, kad ir iš šios nedidelės prof. Vytauto Merkio darbų apžvalgos galima daryti išvadą, jog jis vertas LKMA akademiko vardo.

PROFESORĖ VANDA ŽEKONIENĖ

Profesorė Vanda Žekonienė (Maselytė) gimė 1942 m. birželio 22 d. Panevėžio aps., Keliūgalos kaime. 1966 m. su pagyrimu baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją, dirvožemio agrochemijos specialybę. 1966–2001 m. – Lietuvos žemdirbystės instituto Vokės filialo jaunesnioji, po to vyresnioji, vėliau vyriausioji mokslinė darbuotoja. 1974 m. apgynė daktaro (tada – kandidato) disertaciją, 1994 m. – habilituoto daktaro disertaciją. 1990–1994 m. Vilniaus universiteto, Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos institute dėstė žemės ūkio pagrindų kursą, 2000–2002 m. – Kauno technologijos universiteto Architektūros ir kraštotyros katedros magistrantams skaitė agroekologijos kursą. Nuo 1997 m. iki šiol yra Lietuvos žemės ūkio universiteto Ekologijos katedros profesorė, skaito paskaitas studentams, vadovauja magistrantams ir doktorantams. Savo kvalifikaciją kėlė Ekologinės žemdirbystės institute (FIBL) Šveicarijoje (1995 ir 1998 m.).

Mokslinė veikla – tausojamąsios ir ekologinės žemdirbystės sistemų agrobiologiniu pagrindu kompleksinių tyrimų, vykdomų nuo 1979 m. LŽI Vokės filiale, vadovė ir lauko bandymų vykdytoja; Rusijos K.Timiriazevo žemės ūkio akademijos koordinacinės tarybos žemėnaudos ir sėjomainų klausimais narė; Baltijos šalyse vykdomų stacionarinių tyrimų koordinacinės tarybos narė; Lietuvos mokslininkų sąjungos Ekologinio žemės ūkio mokslo tarybos pirmininkė; Lietuvos žemės ūkio universiteto Miškų fakulteto ir Aplinkos instituto mokslinių tarybų narė; skaito paskaitas kvalifikacijos kėlimo kursuose tausojamąsios ir ekologinio ūkininkavimo klausimais; dalyvauja tarptautiniuose projektuose, konferencijose. Aktyvi Lietuvių katalikų mokslo akademijos narė.

Prof. Vandos Žekonienės išleistos knygos: 1. Lengvų dirvų sėjomainos, Vilnius, 1987, 122 p.; 2. Ūkininkaujantiems lengvoje dirvoje, Vilnius, 1993, 140 p.; 3. Ekologinė žemdirbystė, Vilnius, 1997, 96 p.; 4. Ekologinės žemdirbystės sėjomainos, Vilnius, 1997, 40 p.; 5. Ekologinė augalininkystė, Vilnius, 2001, 101 p.; 6. Ekologiško ūkininkavimo pradmenys, Vilnius, 2002, 120 p.; 7. Tausojanti žemdirbystė, Kaunas, 2002, 190 p.; 8. Žalioji trąša, Kaunas, 2002, 40 p. Įvairiuose leidiniuose yra paskelbusi per 200 mokslinių straipsnių. Profesorė daug ir aktyviai dirba aktualioje ir labai reikalingoje ekologinės žemdirbystės srityje. Manome, jog ji yra verta LKMA akademikės vardo.

Perskaičius protokolą, naujesiems akademikams įteikti pažymėjimai ir naujausias LKMA leidinys. Padėkos žodžius tarė arkivysk. Audrys Juozas Bačkis, habil. dr. prof. Vytautas Merkys ir habil. dr. prof. Vanda Žekonienė.

Naujieji LKMA akademikai pasiryžę ir toliau prisidėti skleidžiant mokslo ir tikėjimo vienovę.

Dr. Aldona Vasiliauskienė

Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimų centras